

Marcos Aguinis

EVITA

Přichází, aby prozradila
tajemství svého života

Eva Perónová – zbožňovaná
první dáma Argentiny

Marcos Aguinis

EVITA

Marcos Aguinis

EVITA

Přichází, aby prozradila tajemství svého života

Přeložila

Jana Suchánková

Copyright © 2013, Random House Mondadori S. A.
Humberto I 531, Buenos Aires
Copyright © 2013, Marcos Aguinis
Translation © Jana Suchánková. 2014
Czech edition © Metafora, 2014

All rights reserved

ISBN 978-80-7359-819-8 (PDF)

Tuto knihu věnuji své sestře Susy

1

ZRODILA SE HVĚZDA

Už se nebojím říct, co chci. Ani se nebojím mluvit proti sobě. Vystrčit hlavu z čistých i špinavých vod, v nichž jsem plavala uprostřed barevných ryb a hladových krokodýlů. Potřebuji se podělit o celou horu sladkostí a stejně velkou horu špíny. A o tom bude tato kniha.

Nebude to pouhý životopis. Už jich pár napsali a některé jsou dokonce dobré, protože zachycují pochybnosti, smutky a protiklady, jež prolínaly celým mým životem. Byla to složitá cesta, kterou je těžké pochopit. I teď jsem si vybrala nelehký úkol – napsat románový příběh, který vychází z minulosti, místo nudné a suchopárné kroniky.

Kouzelnou hůlkou, která mi umožnila dostat se na vrchol, byla má cesta do Evropy. Její hlavní města mi díky filmům nedala spát již od dětství. O co méně jsem věděla, o to více jsem snila. Tohle jsem přiznala už ve svých prvních reportážích, než se můj život spojil s životem Juana Dominga Peróna. Ale byl to právě Perón, kdo se rozhodl vyslat mě tam svým jménem, když to celé skrz naskrz promyslel. Chtěl si mě prověřit? Chtěl mi dát vzdělání? Neměl odvahu se zatím na několik týdnů vzdávat vlády? Přišla mu pozvánka od diktátora Franka, aby uskutečnil oficiální návštěvu Španělska. Ta země potřebovala, aby někdo prolomil její izolaci, a právě Perón ji velkoryse hájil v OSN. Kromě toho Frankovi nabídl na

úvěr obrovské množství masa a obilovin, kterých jsme měli dostatek. Ale mého muže, jak tady doma, tak v zahraničí, považovali za fašistu. V hloubi srdce jím byl, s tím se mi svěřil. Často mi vyprávěl, jak ho fascinují proslovy Mussoliniho, které pronášel z balkonu na Piazza de Venezia. Povídal mi o *Chartě práce*, vyslovoval to jako *Carta dei Lavoro*, já ho opravovala a nabádala ho: „Musíš to vyslovovat pořádně, Juane, je to *Carta del Laburante*.“ Juan byl přesvědčen, že druhá světová válka neskončila správně a že bychom se měli připravovat na třetí.

Já byla připravená na každou válku, vlastně odjakživa. A jsou chvíle, kdy mě stále ještě přepadá hněv, protože můj život byl plný zneužívání. Jak už jsem řekla, objevily se životopisy, romány, dokonce o mně natočili muzikál, v němž křičím z plných plic: „Neplač pro mě, Argentino!“ Jak přehnané! Označovali mě za svatou i za couru, za něžnou manželku i zahořklou sadistku, která nepouští z ruky bič. Vykládají, že jsem se snažila skrývat své pocity z dětství, dospívání a mládí. Vykládají, že jsem je dokonce zapřela. Že Perón mě využil a já že využila Peróna. Že jsem byla dryáčnicí z předměstí a taky chudou služkou, chladnou v posteli. To všechno povídají. A ještě mnohem víc. Tisíce popsaných stran, filmů, článků. Některé byly dobré, to uznávám. Jsem vděčná za to, že ti, kteří chtěli rozluštit mou krátkou existenci na tomto světě, si dali takovou práci. Byla to dřina. Stejná jako dřina, kterou jsem vynaložila já, abych přežila. Srovnávali mě s Ježíšem, protože tak jako já zemřel ve třiatřiceti letech. Ale celé jeho dílo se vtěsná do pouhých tří let. Mně, protože nejsem svatá, to trvalo téměř dvakrát tak dlouho.

Odkud jsem přišla? Poznala jsem vůbec svého otce, jakéhosi Juana Duarteho, který po celou dobu zůstával zahalen v mlze? Někdy do naší chatrče přicházel muž s šedým knírkem, přes levé rameno přehozené pončo, mluvil málo, sedával na dvorku a popíjel s mámou

maté. Mí čtyři sourozenci se nedůvěřivě snažili vytvořit si k němu nějaký vztah. Málokdy nás aspoň políbil, a co mě se týče, občas zapomínal, jak se jmenuji. Měla jsem pocit, že ho obtěžuji už jen svou přítomností.

Máma ho prosila, aby s námi zůstal déle, aby s námi obědval, aby si po obědě zdřímnul. Sourozenci mu říkali „tati“, ale mně to nešlo přes pusu. Nikdy se nedíval do očí, vždycky uhýbal pohledem, jako by se styděl.

Přijížděl k nám v obrovském auťáku. Když vjížděl do prašných ulic vesničky Los Toldos, ze všech dveří vykuovali sousedé. Vůz byl hlučný a šel z něj strach. Když jste chtěli nastartovat, museli jste vpředu točit klikou. Velké černé dveře se leskly jako zrcadlo, a tak se v nich sourozenci zhlíželi a předháněli se, kdo v nich bude vypadat komičtěji, protože jejich vypouklý povrch zkresloval. Pamatuji si, jak o několik let dříve, sotva jsem tehdy uměla sedět, povídal, že na nedaleký ranč La Unión dorazilo několik koní, kterým mají vypálit značky; tomu svátku se říkalo „yerra“. Juan Duarte byl totiž správcem toho ranče a moje máma tam pracovala jako kuchařka a porodila tam pět dětí. Po takovém rušném pracovním dnu bývá zvykem dát si na ranči kus pečínky. Máma namítla, že by bylo vhodné pokřtít dvě děti – mě, protože mi bylo šest měsíců, a bratra Juana, kterému už bylo pět let. Pečínka na ranči měla být součástí slavnosti, aby se ušetřily náklady. Zdálo se, že souhlasí, neboť rezignovaně pokýval hlavou. Své příjmení mi však dát odmítl.

Matka byla vždycky velmi tvrdá a neústupná žena. Ale k Juanovi Duartemu se chovala ponížene, možná proto, že ho nechtěla úplně ztratit. Vzkázala mu, aby se dostavil do místního kostela, kde všechno ve vší diskrétnosti a počestnosti zařídila. Jenže señor Duarte nepřišel. Kněz začal být netrpělivý, neboť po našich křtinách měl sloužit zasnubní mši. „Už nemůžu dál čekat,“ prohlásil s rukama sepjatýma k modlitbě, „pochopte mě.“ Matka jej prosila o trpělivost, tvrdila, že otec dětí určitě přije-

de. Kněz jí naprosto bez soucitu, jenž mu měl vyvěrat z duše, vysvětlil, že by bylo nespravedlivé zdržovat lidi, kteří už se shromáždili u příležitosti zasnub. „Jde o vážené občany,“ dodal, „a já je nemohu nutit, aby se mísili se služkou, jako jste vy, a ratolestmi, které se narodily z hříchu.“ Máma nám to dvakrát vyprávěla a dvakrát jí u toho tekly slzy. Dvakrát se jí však také na tváři nakonec objevil úsměv, když si vzpomněla, jaké nadávky na toho pitomce tehdy vychrlila.

„To nám nemůžete udělat,“ odsekla a zlostně se na něj podívala.

„Nic jiného dělat nemohu. Před Bohem jsme si všichni rovni.“

„Rovni? Chováte se k nám, jako bychom byli jiní než ti zbohatlíci, co čekají před kostelem.“

„To je pravda. Jenže pohled na vás a vaše potomky odvádí pozornost těch lidí od Boha.“

Po takové urážce zůstala máma na chvíli stát jako opařená, ale pak odpověděla, jak se sluší a patří. Ironicky se ušklíbla a pravila: „A to se podívejme, jak se věci mají, otče. Nikdy bych si nemyslela, že pro tak ctnostné občany mohu být zábavnější než sám Pánbůh.“

Na to kněz nedokázal říct vůbec nic, jen s trpkým výrazem přistoupil ke svátosti křtu, přestože u něj chladný a nepřístupný Juan Duarte chyběl.

Když jsme vycházeli z kostela, máma mě svírala v náručí. Těch více než osm kilometrů, které dělilo kostel od otcova ranče, přeběhla jako nic, ruce sevřené v pěst, hnána silou svého hněvu, a zbylí čtyři bratři a sestry běželi za ní. Cesta byla prašná, slunce páliło do morku kostí. Všichni byli zpocení, i já, přestože mě halil jen tenký šátek. Sotva otevřela široké dveře ranče, přispěchal k ní správce, který ji znal, a sdělil jí, že Juan tam není. „Jak to, že tady není, když je dneska slavnost a dělá se pečínka?“ „Ano, dnes je slavnost s pečínkou, ale don Juan tady není.“ „Přesvědčím se o tom sama.“ „Tam nemů-

žete, señor Juan.“ „Proč bych nemohla?“ „Protože tu nemáte co pohledávat.“

Diktátor Franco, podle Peróna, naopak stál na správné straně. Skoncoval s komunisty a chtěl obnovit tradiční monarchii, v níž by byl vzduch protkán vůní kadidla. Jenže se ocitl v izolaci kvůli dávnému spojení s Německem a Itálií. Vlastně se, chudák, stal obětí diskriminace. Kdyby Perón letěl do Španělska osobně, poškodilo by to jeho pověst ještě víc. Juan měl navíc strach z létání, byla to jedna z mnoha věcí, která vypovídala o jeho zbabělosti.

Naštěstí se do toho vložil otec Hernán Benítez. Tenhle jezuita, kterému čouhala sláma z bot, studoval mezi aristokraty, ale postupem času, když je poznal blíž a zjistil, jak zvyška kašlou na své sloužící, je začal nenávidět. Brzy se z něj stal zapálený a horlivý perónista, i když do konce života zůstal uvězněn ve své nenávisti k čemukoli, co se týkalo sexu. Byl bezpohlavní, nebo tak aspoň chtěl žít, přestože měl stále velmi mužný hlas. Za své sympatie k Perónovi se nijak nestyděl, dokonce je dával otevřeně najevo, i když to zrovna nebylo vhodné, a proto ho řada nabubřelých lidí postupně přestala přijímat. Církev tehdy samozřejmě Peróna podporovala a Perón zase církev. Nakonec jsem si tedy Beníteze vybrala za svého zpovědníka. Nesahal mi na prsa ani na zadek a stal se mým cudným přítelem, za nímž jsem mohla kdykoli přijít.

Perón mu v soukromí vysvětlil, jaký problém pro něj pozvánka generála Franka představuje. Sdílel mu, že už nemůže otálet s odpovědí. Že potřebuje radu. A Benítez mu ji dal.

„Generále, nepromarněte tuto vzácnou příležitost. Vyšlete místo sebe Evitu.“

Juan povytáhl obočí, zamrkal a roztřásl se mu rty. Nevydal ze sebe ani hlásku. Tohle řešení je nevídané, odporuje protokolu, je provokativní, říkal si. Ženy se přece nešpiní politikou, až na pár feministek, které spíš

připomínají muže. Ale Eva se do politiky stejně míchá. A jak! Ženy dokonce nesměly ani volit, a ve Španělsku už vůbec ne. No, ve Španělsku stejně žádné volby nebyly. Mohl by se Franco urazit? Miloval býčí zápasy a lov, téměř nikdy nesvlékal uniformu, mohl by si myslet, že si z něj Argentina dělá legraci, když mu místo býka posílá jalovičku.

Večeřeli jsme o samotě. Aniž by pozvedl zrak od talíře, pověděl mi o svém problému a o řešení, které jej ale nikterak nepřesvědčilo. Upustila jsem příbor, který s cinknutím dopadl na podlahu.

„Cože? Že mám jet místo tebe?“

„A jela bys?“ vyhrkl s náhlým nadšením v hlase. „Udělal bys to, kdybych ti dal s sebou doprovod? Napadlo mě, že bys mohla navštívit i jiné země. Byla by to taková okružní cesta, most mezi Argentinou a zbytkem světa. Co tomu říkáš?“

„Juane...“

„Vysvětlil jsem ti, že se schyluje k další válce. A to nám pomůže, budou tě mít za spasitelku.“

Položila jsem svou drobnou dlaň na hřbet jeho veliké ruky.

„Děkuji...“ Mozek mi pracoval na plné obrátky, na jednu se mi v mysli vynořila Lilian. „Chci, aby se mnou jela Lilian,“ prohlásila jsem.

„Dobrá. Proč ne.“

Někteří tvrdí, že v mém životě byly osudové okamžiky spjaty s neštěstím. Téměř pokaždé. Zmíním se tedy aspoň o tom největším. Město San Juan rozbilo napadrtí ničivé zemětřesení, které se dotklo srdcí snad každého Argentine. Pomoc přicházela ze všech stran. Perón, tehdy ještě plukovník, jehož hvězda teprve stoupala, se zúčastnil charitativní akce v Luna Parku. Povídá se, že tam jsem se s ním seznámila, že právě tam mé srdce k němu zahořelo čistou láskou, nebo špinavou touhou po slávě. Že jsem to zařídila tak, abych se ocitla v jeho blízkosti a aby si mě

všiml. Tehdy už jsem vydělávala dost na to, abych se mohla dobře oblékat. Abych přitáhla jeho šikmé vychytralé oči, prohodila jsem pár slov, která mě v tu chvíli napadla, avšak působila jako kouzelné zaříkadlo.

Prý jsem tehdy řekla: „Plukovníku, děkuji, že jste, že existujete.“ A on se do mě zamiloval.

Takhle to ale nebylo, nebylo to ani tak snadné, ani tak rychlé, věřte mi. Dokonce není ani jisté, že jsem se celou dobu držela za něj a dotýkala se jeho zad, či dokonce jeho zadku, a že jsme zanedlouho skončili v mém bytě v posteli. Jak prostý scénář! Bez kouska fantazie! Vůbec nepočítá s váhou minulých zklamání, kterou jsem nesla na bedrech a jež ode mě žádala, abych jednala s rozumem. Musela jsem být obezřetná a využívat dovedností, kterým mě naučil sám život. Perón by se taky nenechal tak snadno přemluvit k vážnému vztahu, a už vůbec ne od takové špíny, za jakou mě měli. Jeho zrak a pohledy jeho nohsledů se upíraly jinam. Musela jsem nalíčit pasti a vymyslet, jak ho svést.

Lilian Lagomarsino de Guardová byla ženou zubaře, který se stal předsedou poslanecké sněmovny. Od okamžiku, kdy jsem ji poznala, mě na ní fascinovaly dobré vychování, mírnost a respekt, který vzbuzovala. Zvolila si život, jenž byl úplně jiný než ten můj, což ve mně budilo smíšené pocity. Vyrostla v bohaté rodině, uměla plynně francouzsky a zamlada procestovala velkou část Evropy. Také si nikdy nenechala ujít léto v Mar del Plata, kterému se přezdívalo „Šťastné město“. Lilian a její muž, Ricardo Guardo, bývali našimi častými hosty v prezidentském paláci. Ona mě vždycky oslovovala „paní“ a nikdy jsme se jedna druhé neodvážily tykat. Ricardo byl Juano-vým fanatickým stoupencem a jeho přehnaný smysl pro fair play mi přišel až k smíchu. Nikdy například nedovolil, aby Lilian používala jeho služební vůz, ani když měla jet na návštěvu k nám.

Pohlédla jsem do jejích velkých tmavých očí a požá-

dala ji, aby jela se mnou do Evropy. Lilian to vyděsilo. Vykoktala ze sebe, že určitě nepojede. Namítla, že má děti, že její nejmladší dceři je teprve rok a půl a že ji tu nemůže nechat.

„Lilian, tohle mi neříkejte! Vždyť jde jen o čtrnáct dní. Budeme zastupovat naši vlast! Moc se na nás těší... Uvidíte, že to bude fajn,“ upírala jsem na ni zdrcující pohled. „Nemůžu se dočkat, až uvidím Evropu.“

Chystali jsme se večerět v prezidentském paláci. Ricardo a Juan si šli umýt ruce, zatímco my dvě jsme čekaly v předsálí jídelny. Ve dveřích se objevil Juan s ručníkem v ruce. Aniž by se přestal utírat, bez okolků, jako by nás zaslechl, poznamenal: „Lilian, slyšel jsem, že nechcete Evitu doprovázet. Chci ale, abyste věděla, že pokud nepojedete vy, nepojede ani Evita!“

Lilian zčervenala a Ricardo se rozpačitě zahleděl na vzory koberce.

Lilian byla celá nesvá, třásla se a už se neodvážila protestovat.

Bylo mi jí líto, ale potřebovala jsem ji, stejně jako dítě potřebuje ňadra své matky. Nevím, proč jsem k ní tak přilnula. Lilian před sebou ve skutečnosti neměla jednu cestu, ale dvě. A z těch čtrnácti dní, které jsme měly strávit v Evropě, byly nakonec dlouhé tři měsíce. Než jsme vyrazily na cestu, požádali ji, aby se obklopila skupinkou odborníků, v níž byl i otec Benítez, a společně připravili podrobný program pro každou zemi, kterou jsem měla navštívit. Pomáhat jí měli argentinskí diplomaté na velvyslanectvích. Lilian se těžkého úkolu zhostila skvěle. Vystupovala jako oficiální zástupkyně prezidenta republiky. Po jejím boku, jako strážce a poradce, poklusal otec Hernán Benítez, kterému Juan svěřil funkci vyslance. Osobní setkání tohoto dokonalého diplomatického páru s generálem Frankem se uskutečnilo v Seville. Franco byl překvapen, když zjistil, že Peróna mám nahradit já. Nicméně nakonec jej to (nevím proč) pobavi-

lo a pronesl slova, o nichž se Lilian a Benítezovi nezdálo ani ve snu:

„No, nic. Tak prohodíme Španělsko oknem! Jdeme do toho! Platí!“

Pak dorazili do Říma, kde se společně s argentinským velvyslancem sešli se zatrpklým kardinálem Montinim, který se později stal papežem Pavlem VI. Netrvalo ani čtyřiaadvacet hodin, a Svatý stolec vytáhl z rukávu odpověď, která zněla „ano“. Nechápala jsem, proč tolik přízně. Neznala jsem odporné tajemství, které Peróna spojovalo s Vatikánem. Mělo začít nejbáječnější dobrodružství mého života. Úžasné období pro holku z ulice, která se v rámci uměleckého turné, kdy hrála roli žebračky, zatím dostala nejdál do Montevidea.

I když, vždycky jsem si připadala jako žebračka, která žadoní o kapku uznání a lásky. Dokonce ani v průběhu rušných příprav na cestu jsem se nepřestala cítit jako ponižovaná, slabá a trýzněná žena. Mé dětství, dospívání i mládí poznamenala bída. Byla ve mně hluboce zakořeněná. Díky ní se ve mně mísila rozporuplná touha po pomstě s touhou po nápravě. Přivádí mě k šílenství to moře pomluv, z nichž jsem vyšla buď jako stvůra, nebo jako anděl. Jistě, v něčem jsem taková byla. Ale v hloubi duše jsem celý život zůstala stejně skromná jako kterákoli jiná žena, jen jsem se ocitla ve vleku událostí, jež jsem nemohla ovlivnit. Nebo podivných náhod, které byly asi tak pravděpodobné jako výhra v loterii. Copak jsem si ty příležitosti mohla nechat jen tak utéct? Jen pitomci si je nechají proklouznout mezi prsty. Dokonce se odvážili kritizovat výraz „žena ze skromných poměrů“, který jsem užívala v proslovech. Co jsem měla říct? Mocná žena? Bláznivá žena? Pyšná? Taky by to nebyla úplná lež. Jenže co vlastně mí nepřátelé čekali? Že skloním hlavu jen proto, že jsem vyšla ze skromných poměrů? V tomhle mi šla příkladem máma.

Ona se nikdy nevzdala, i když byla skoro pořád smut-

ná. Příčinou všeho zla bylo, že ji její muž nechal samotnou. Tenhle padesátník jí posílal peníze, které potřebovala, aby uživila „ratolesti zrozené z hříchu“. Nebylo to moc, spíš to nestačilo, a máma se musela hrbít nad šicím strojem a odívat ženy, které jí sice zadávaly práci, ale nikdy ji nepozvaly na večeři ani na čaj. Byla pro ně jen služtička, coura, vyděděnec. Protože šlapala na stroji tolik hodin, natékaly jí kotníky, tohle jsem po ní zdědila, a tvořily se jí křečové žíly, s nimiž si nevěděla rady. Navíc ji začali obtěžovat ženatí muži, kteří zjistili, že žije sama, a chtěli si s ní trochu zašpásovat. Máma věděla, že marní svůj život kvůli chlapovi, kterého sice kdysi velmi milovala a možná tomu tak bylo vždycky, ale který se nikdy nemohl stát jejím manželem, neboť měl rodinu v Chivilcoy. Rodinu, jejíž existence byla „morální“. Měl bohatou „zákonnou“ manželku (dědičku ranče La Unión) a tři dobře oblékané dcery. Díky bohatství své ženy mohl Juan Duarte vést pohodlný život a ve volném čase se věnovat politice a společenským vztahům.

V Los Toldos nebyla elektřina, takže jsme si po nocích museli svítit petrolejkami. Při večeři, která byla skoro každý den stejná, jsme na stěnách z vepřovic pozorovali své obludné stíny, které sahaly až k zinkové střeše. Byly to trpké chvíle, přestože jsme díky zlatavému světlu lampy mohli aspoň snít o tom, že kolem nás létají, sice nepříliš mocní, ale zato hodní andělé.

Jednoho dne máma položila na sporák značky Primus pánev s olejem. Chystala se smažit brambory, ale nejprve šla ven nakrmit slepice. Byla jsem malá, zvědavě jsem se přiblížila ke sporáku, přitahována světlem plamenů, které bylo jiné než záře lampy. Chtěla jsem zjistit, co je na pánvi. Protože jsem do ní neviděla, chtěla jsem ji za okraj naklonit. Pomalu, s velkou námahou, jsem se snažila prstíčky dosáhnout na pánev, až se mi to podařilo. Víc si nepamatuju. Omdlela jsem. Ale ještě předtím ze mě vyšel tak srdceryvný výkřik, že se i slepice vylekaly.

Máma ke mně přiběhla a snažila se mě zvednout. Tělíčko jsem měla mastné od horkého oleje, který prskal na pánvi. Chudinka máma nevěděla, jak mě má ucho-pit, protože když se mě dotkla, odpadávaly mi kousky kůže. Moje sestry jí pomohly přenést mě na deku a pak se mnou rychle běžely do zdravotního střediska. Pořád jsem byla v bezvědomí. Tam se mě ujal lékař, který však měl k dispozici jen velmi málo prostředků. Řekl, že naštěstí má na polici zbytek vápenné masti, a polil jí posti-žená místa, tedy skoro celé tělo. Když jsem se probírala, byla jsem už pokrytá obvazy, ale cítila jsem tak strašnou bolest, že si ji pamatuji dodneška. Ve vedlejší místnosti hovořil lékař polohlasem s mámou, abychom je já ani sestry neslyšely. Vysvětlil jí, že jsem si způsobila vážné popáleniny a že mi na větší části těla včetně obličeje bo-hužel zůstanou jizvy.

„Jaké jizvy?!“

„Prostě jizvy, popáleniny.“

„Jaké popáleniny?“

„Zjizvená tkáň.“

„Nevím, jak to vypadá.“

„Trochu jako skořápka.“

„Skořápka?“

„No, ne úplně skořápka, ale o něco tvrdší kůže než obvykle, s takovými zvláštními obrazci, podobá se to žel-vímu krunýři.“

„To nemyslíte vážně! To je strašné!“

„Chápu vás, doño Juano, ale tak to je.“

Po týdnu mi sundali obvazy a já spatřila tělo plné skvrn, které vypadaly jako modřiny. Bolesti z prvních dnů se změnily v příšerné svědění. Abych se neškrábala a nezničila si kůži, která mi zbyla, mívala jsem celé ho-diny svázané ruce. Plakala jsem a křičela, křičela a pla-kala. Aby se mi aspoň trochu ulevilo, mazali mě olejem a ovívali kusy kartonu. Celé hodiny jsem bývala přiváza-ná k posteli nebo k židli. Museli mě krmit a posazovat

na záchod, abych vykonala potřebu. Tahle muka trvala asi měsíc.

Jak lékař předpověděl, na tváři, na prsou, rukou a nohou se mi objevily strupy. Byla jsem zohavená. Červenavé zbarvení z prvních týdnů se změnilo v nazelenale černé. Jedné noci se spustil pořádný liják, jak se v pampě často stává. Vstala jsem a rozhodla se, že se vykoupu v dešťové vodě, která byla považována za nejzdravější ze všech. Tak zdravá prý byla, že jsme měli na dvorku kád s širokou výlevkou, do níž jsme ji zachycovali a pak si v ní myli vlasy. Vyšla jsem nahatá ven. Zastavila jsem se uprostřed dvorku a nechala na sebe dopadat těžké kapky deště. Celým tělem mi projela vlna rozkoše. Po chvíli jsem si všimla, že se některé strupy začínají loupat. Několik strupů. Spousta strupů. Jemně jsem se pohladila po těle a přála si, aby mě navždycky opustily. Neškrábala jsem se, jen se těla lehce dotýkala. A strupy se loupaly pod něžným dotekem dešťové vody. Vrátila jsem se do pokoje, usušila se a šla si lehnout. Nerozsvěcela jsem lampu, abych nevzbudila sourozence, protože jsme všichni spávali v jediné ložnici, kterou naše chatrč měla. Přestalo pršet a já usnula za zpěvu žab, které oslavovaly konec lijáku. Teprve ráno mi došlo, že se stal zázrak. Podívala jsem se na sebe a neměla na sobě ani stroupek. Ani na rukou, ani na nohou, ani na krku, ani na tváři. Nikde. Běžela jsem rychle za mámou, abych jí ukázala, co se stalo. Máma si zakryla ústa, aby zadržela výkřik, který bylo i tak slyšet až na druhém konci vesnice. Třesoucíma se rukama mě celou prozkoumala a přitom odříkávala zdrávasy a šeptala slova otčenáše. Na kůži mi nezbyla jediná známka po popáleninách, jediná strie, jizva či pigmentová skvrna. Byla čistá a bílá. Dokonce bělejší než před nehodou.

„Jsi vyléčená! Jsi vyléčená!“

To byl první ze zázraků, jichž jsem se v životě stala svědkem.

2

NÁVRAT HLAVNÍM VCHODEM

Z cesty do Evropy se mi dělalo špatně víc než opilci na ulici. Psala jsem si poznámky o lidech, s nimiž jsem se měla setkat. Skoro všichni měli podivně znějící jména. Ptala jsem se Lilian, jak se mám při jaké příležitosti chovat, jaká pravidla bych měla dodržovat a o jaká bych se neměla starat. Já, která pravidla z duše nenávídím. Čekala mě řada událostí, slavnostních večeří, návštěv paláců, kostelů, muzeí, divadelních her, koncertů a dětských domovů, a taky proslovů před rozličným obecnstvem. Lidé z velvyslanectví mi s respektem, který se mísil s humorem, naznačovali, jak se dá skrýt zívání, jak se mám usmívat, jak zdravit. A samozřejmě nezapomínali na to, že pro každou příležitost mám mít na sobě jiné šaty, jiný klobouk a jiné šperky. Vždyť já měla ksakru zastupovat Argentinu, jednu z nejbohatších zemí světa.

Španělsko navrhlo, aby mě doprovázelo třicet lidí, jenže náš kancléř – ten zrádce jménem Atilio Bramuglia, nikdy se mi nelíbil! – namítl, že bude stačit patnáct, a navíc že takové okázalosti není třeba. Okázalosti! Já se o ni neprosila, to chtěli Evropané. Ti válkou zničení nestydové nám záviděli bohatství, ale zároveň nás považovali za nevzdělané indiány. Musím přiznat, že v těch dnech horečných příprav jsem byla neskutečně zmatená. Vybírala jsem si oblečení, nechávala vyrábět klobouky. Na jednu stranu jsem si přála, abych svou roli zahrála zname-

nitě, aby to byla má nejlepší role od doby, kdy mě pustili k mikrofonu, na druhou stranu jsem se ani za nic nechtěla proměnit v jednu z těch slečinek, které si utírají zadnici hedvábnými kapesníčky. Rozhodla jsem se působit jako pohádková víla, kolem níž bude samý třpyt, peří a zlatavá záře. Také jsem si zvolila dlouhý modrý plášť, aby až budu sestupovat ze schodišť před paláci, vyvolával dojem, že prostředím, v němž se obvykle pohybují, je nebe.

Povolala jsem Anu de Pombovou, nejlepší argentinskou návrhářku, která se navzdory náročné klientele tvořené zbohatlíky, pro něž pracovala, dostavila do prezidentského paláce včas. Byla jsem to já, kdo přišel pozdě, jak bylo mým zvykem (nebo taktikou). Moje veřejné aktivity si pomalu získávaly věhlas. Časopis *Newsweek* mě nazval „silou, která hýbe trůnem“, a tisk cítil povinnost informovat o mé neobyčejné charitativní práci a přiznat mi vzrůstající vliv ve vládě. Neočekával mě nikdo menší než arcibiskup města Buenos Aires a ministr války, oba vystrojení do svých uniforem. Povstali a pozdravili mě hlubokou úklonou hlavy. A já na ně vyhrkla: „Promiňte, musela jsem posnídat s chudinou.“ Udiveně se na sebe podívali a znovu se šli posadit do přijímací místnosti. Sebevědomě jsem se rozběhla ke svým pokojům, kde na mě čekala Ana de Pombová. Prohlédla jsem si modely šatů, které ležely všude kolem – na posteli, na židlích, na pohovce, na stole a na třech pojízdných věšácích.

„Ano,“ oslovila jsem ji, „vy jste ale pracovitá a zvláštní žena. Nikdy bych nevěřila, že tu budete tak brzy a s tak krásnými modely. Vyšší společnost z Buenos Aires mě už teď proklíná, víte to? Nenávidí mě! To, co jste udělala, vás poškodí, ztratíte zákazníky. Jsem vám ze srdce vděčná za vaši statečnost.“

Usmála se a ihned se začala zajímat o mé představy. Chtěla jsem vypadat jako Modrá víla z Pinocchia. Slíbila, že mi ušije dva metry dlouhý plášť s pštrosími pery obarvenými na výraznou modř, aby to působilo argentinsky.

Povídají o mně, že jsem se už odmalička chovala rozporuplně. Mají pravdu. Určitě už od doby, kdy jsem byla v mámině břiše. A Perón byl úplně stejný. Ucházel se o přízeň Spojených států a zároveň chtěl mít na své straně generála Franka. Já se vrátila ze snídaně s chudáky, kteří měli umazané ruce i tváře, abych se vzápětí setkala s návrhářkou šijící pro aristokracii. Potom jsem hovořila s arcibiskupem a ministrem války, aniž bych se za své zpoždění omluvila. Nato jsem šla slavnostně otevřít domov pro ženy bez střechy nad hlavou, který pojmenovali po mně. Byla to pro mě velká čest, protože přesně takové místo bych byla tenkrát, když jsem polomrtvá hladu a zimou přicestovala do Buenos Aires, potřebovala.

Uprostřed protokolárního programu a mého rostoucího zájmu o sociální záležitosti, kterými jsem se v rámci ministerstva práce i mimo ně zabývala, se mi znovu vynořily myšlenky na Evropu. Byla jsem nadšená a nejistá. Hrud se mi svírala pod návaly paniky, která věstila ještě větší strach.

Tak tomu bývalo pokaždé, když máma na celé dny zmizela se starší sestrou. Blanka vystudovala na učitelku a potřebovala získat práci, aby nám pomohla dostat se z bryndy – aby bylo co dát do hrnce, jak se tehdy říkalo. Bez správných doporučení to nebylo jednoduché. Pro našeho sporadicky se vyskytujícího otce by nebylo nic těžkého je získat, jenže nechtěl plýtvat úsilím na potomstvo narozené z hříchu. Proto musela máma doprovázet Blanku na cestách po sousedních vesnicích, kde se snažily najít práci, protože na samotnou mladou dívku by lidé pohlíželi špatně. Všechny cesty byly dlouhé, některé prašné, jiné blátivé. Někdy narazily na kostru krávy. Taková kostra vypadala při setmění daleko větší a navíc svítila tak, že si někteří gaučové mysleli, že jde o závan ze samotného pekla. Ne pokaždé se mohly vrátit v tentýž den a někdy musely strávit noc na lavičce na nádraží nebo v seníku některé ze zbožných rodin. Vracely se utr-

máčené a máma po Blance chtěla, aby se vykoukala tak, jako to dělala ona sama, která vždycky voněla mýdlem a někdy bělidlem. Milovala čistotu.

Jako vana nám sloužil mosazný lavor. Já pomáhala nosit hrnce s teplou vodou, kterou jsme ohřívali v kuchyni. V zimě jsme zapínali přímotop značky Volcán, abychom se nenachladili. Pokaždé jsme se namydli a umyli kartáčem s tvrdými štětini. Pak jsme se opláchli dalším kastrole. Teplé vody a utřeli dvěma ručníky; jeden sloužil k vysušení vlasů, druhý k osušení těla. Mýdlovou vodu jsme vylili na dvůr. Když jsme byli čistí, museli jsme si na krk zavěsit pytlík s kafrem na provázku, který měl odehnat nachlazení. Jakmile jsme šli na kutě, máma nám namazala hrudník a chodidla krémem, který se jmenoval Vick-vaporub. Když mrzlo, dávali jsme si pod peřinu láhev s teplou vodou.

Štěstí nám začalo, aspoň trochu, přát zásluhou jednoho neštěstí (ano, vždycky za tím stálo něčí neštěstí!). Podle otce Beníteze to byla „nevyzpytatelná vůle Boží“. Tady je moje vzpomínka.

Uprostřed léta, když ptáci kvůli úmornému vedru padali mrtví k zemi, k nám přicválal dělník z ranče La Unión. Máma se vyklonila ze dveří a já ji nepřestávala tahat za sukni. Kuň toho muže se leskl potem a tlamu měl zpěněnou.

„Don Juan Duarte zemřel,“ sdělil mámě.

„Cože?“

„Don Juan Duarte je mrtvý.“

„Co se mu stalo?“ „To nikdo neví...“ Jak, nikdo neví?“ „Byla to nehoda, paní, naboural autem a ... sbohem!“ „Opakujte to.“ „Rozednívalo se, možná na chvíli usnul, sjel z krajnice, auto se převrátilo... tak nějak.“ „Pane Bože!“ „Ať ho Bůh milostivě přijme, paní.“ „Kde se budou konat vigilie?“ „Ano, budou se konat.“ „Idiote, ptám se tě kde! Na ranči La Unión?“ „Ne, v Chivilcoy, tam, kde má rodinu.“

„Bídák, zatracenej parchant! My jsme jeho rodina!“

Vešla a celá bledá nám chraplavým hlasem oznámila tu novinu. Nechápala jsem, proč je tak rozrušená.

„Budeme u něj bdít a půjdeme mu na pohřeb,“ prohlásila rozhodně, ale s bolestí v hlase.

Taková byla máma – rozhodná a přímá. Zdědila jsem její povahu. Zamířila do obchodu, kde měli všechno, nakoupila tam šaty pro sebe a pro holky, včetně mě, bylo mi teprve šest, a všem nám koupila černé punčochy. Malému Juanovi ušila černou pásku na rukáv košile. Sama se oblékla do smutečního a vlasy si navzdory horku přikryla černým šátkem. Já jsem to nechápala, nerozuměla jsem tomu, že nám zemřel otec. Nevěděla jsem, co znamenají vigilie. Nechápala jsem, nač tolik povyku. Nepřestávala jsem si hrát s roztřepenou panenkou, kterou jsem měla raději než ostatní hračky, protože mi dělala společnost od doby, kdy jsem si cucala prsty.

Cestovali jsme rozvrzaným autobusem z malé vesničky Los Toldos až do vesnice Bragado, která byla jen o něco větší, ale stejně tak opuštěná. Tam jsme museli čtyři hodiny čekat na příjezd dalšího autobusu, který nás natrásal jako melouny až do městečka Chivilcoy. Sourozenci chvílemi plakali, možná únavou, možná proto, že chtěli napodobit mámu. Já jsem neplakala, ale hrála si s panenkou, chvilkami pospávala, a když jsem nespala, kladla jsem všem otravné otázky.

Procházeli jsme vyasfaltovanými ulicemi Chivilcoy. Nikdy jsem neviděla tolik asfaltu, tolik stromů, ani tolik aut, která parkovala u cesty, a všechna se podobala vozu, jímž jezdíval Juan Duarte a který se jako jediný objevoval v Los Toldos. Máma nám tiskla ruce, paže, ramena. Mě hladila po vlasech. Snažila se tak získat sílu od vlastních dětí. Chystala se na nevyhnutelný střet, ale šla s rovnými zády a s cupitajícím zástupem levobočků za sebou.

Zeptala se dvou lidí na dům Juana Duarteho a oba jí hlavou ukázali stejným směrem. Bylo horké letní ráno,

devět hodin. Poslouchali jsme, jak v nedalekém kostele odbíjejí zvony. Já jsem žasla nad novou krajinou. Vstoupila jsem do světa fantazie, jako to bývá v pohádkách. Všude kolem byly barevné domy, zahrady, stromy, které dávaly stín, krámky s oděvy a zvláštním nábytkem vystaveným za velkými výlohami. Za dalším blokem se objevil kopec květin, které se přelévaly přes stěny jednoho z domů a zabíraly téměř celý chodník.

„Tady to je!“ vykřikla máma s nadšením, které znamenalo vítězství v první bitvě.

Naši pozornost upoutalo ohromné množství věnců; některé z nich byly velmi nápadné a visely na stojanech. Byly převázané fialovými stuhami se zlatými nápisy. Neuměla jsem číst, ale vysvětlili mi, že jsou na nich jména lidí, kteří přišli vzdát poslední hold Juanovi Duarte, veleváženému pánovi, jednomu z nich. Teď vyšlo najevo, že byl váženým pánem... Máma si jich okamžitě všimla – starosta města, radní, ředitel školy a zástupci klubů jako Rotary nebo Sociedad Española. Můj takzvaný otec byl konzervativcem, který se aktivně účastnil politiky, jak jsem se dozvěděla později, a využíval ranč La Unión, aby vydělával peníze, mohl hostit přátele a získat si přízeň mnoha lidí. Pořádal oslavy, na nichž se pojídaly *empanadas*, pečené maso, pilo se víno a hrálo na kytaru až do svítání. Celá léta mu vařila máma, která fungovala jako konkubína se vším všudy a s níž měl šest dětí, kterým, kromě mě, dal aspoň svoje jméno, přestože některé nechal pokřtít a všem odepřel podíl na svém bohatství.

Přiblížili se k nám dva lidé, aby nás zadrželi, když viděli, jak rychle se dereme kupředu. Oba měli na levé ruce, té, která je na straně srdce, černou pásku. Rozhovor byl od prvního pozdravu nepříjemný. Máma, rudá vzteky a rozhořčením, nepřijímala argumenty. Oni také ne. Jejich rozmluvu vylíčil ve svých knihách několik mých životopisců. Víceméně to bylo tak:

„Paní, vím, kdo jste. Chápu vaši bolest a bolest vašich

dětí.“ Muž si otřel čelo velikým bílým kapesníkem, který byl nasáklý kolínskou. „Ale zkuste naopak pochopit zármutek zákonné rodiny pana Juana Duarteho. Jsem bratranec zesnulého a žádám vás, abyste nevstupovala do jeho domu. Držíme smutek, ve vši skromnosti bdíme u jeho smrtelného lože. Nesnažte se vyvolat skandál. Můj bratranec si to nezaslouží.“

„Pletete se. Nechci vyvolat skandál. Přijela jsem s touhle drobotinou z pěkné dálky. Nespali jsme. Mají právo rozloučit se se svým otcem, se svým skutečným otcem. Jakmile splníme svou křesťanskou povinnost, půjdeme. Můžete být klidní.“

„Vy mi nerozumíte, paní. Zemřel náhle, ta zpráva přišla naprosto nečekaně. Vdova je na pokraji zhroucení. Její dcery také. Kdyby se dozvěděla, že jste přišli do jejího domu, zranilo by ji to ještě víc. Běžte do kostela a modlete se za věčný pokoj Juanovy duše. A ze soucitu přijměte tuto částku, abyste mu mohla koupit květiny.“

Vytáhl bankovku. Máma ho proklela pohledem, povýšeně jej obešla a pokračovala dál, za ní jsme spěchali my, její dojemný doprovod. V ten okamžik vyzkoušel ten druhý člověk, který do té doby neřekl ani slovo, další, daleko agresivnější metodu.

„Tohle jsou ti levobočci?“

„Děti *své* matky!“ vychrlila ze sebe máma. „A taky děti dona Juana Duarteho. A jsem na to hrdá!“

Už jsme se chystali vstoupit do dveří, když se objevila dívka ve věku mé druhé nejstarší sestry. Skočila na nás jako rozzuřený býk a při svém zápasu shodila tři smuteční věnce. Oči měla zarudlé od pláče. Postavila se před mámu a zařala ruce v pěst.

„Co tady děláte? Kvůli vám jsme celý život trpěli! Proč jste přišla? Abyste nám udělala ještě větší ostudu? Běžte pryč! Mějte slitování a odejděte! Copak v sobě, proboha, nemáte kouska slušnosti!“

Máma se na ni upřeně zadívala, nejprve překvapeně,

potom soucitně. Taky byla dcerou jejího milovaného Juana. Mohla ta mladá dívka vycítit, že její otec rozmělnil svou lásku a dával ji ještě jiné, neznámé ženě a dětem?

„Přijeli jsme, abychom vzdali hold zemřelému,“ vysvětlila jí už mnohem smířlivějším tónem. „Byl dobrým otcem. Nehodí se, aby děti proměnily jeho smrt v jednu velkou bitvu. Moje děti vám neublíží, tak ani vy neublížte jim.“

„Vypadněte! Hned!“ zasyčela dívka zuřivě.

V tom okamžiku k nám přistoupil třetí muž, objal dívku kolem ramen a řekl jí: „Necháme je na chvíli vejít, Eloíso. Není důvod, aby se ti lidé do Los Toldos vrátili se stejnou bolestí, s jakou sem přišli.“ Eloísa znovu vykřikla, odkašlala si, přitiskla hlavu na hrud' toho muže a pomalu se vracela dovnitř, obcházejíc věnce, které předtím srazila na zem.

„Bylo by lepší, kdybyste sem vůbec nejezdili,“ sdělil pak ten džentlmen mámě přívětivě. „Ale už jste tady. Čím méně lidí se o tom dozví, tím lépe. Památce zesnulého ani jeho legitimní rodině nijak neprospěje, když se zjeví jeho druhá rodina. Tohle město není ranč v Los Toldos. Tady je třeba zachovávat zdání. Povím jim, že jste kuchařkou v La Unión a že právě proto jste přišla. Slibte mi, že mě neusvědčíte ze lži.“

„To vám nemohu slíbit.“

„Buď půjdete dovnitř pod touto podmínkou, nebo tam nepůjdete vůbec. Jestli se rozhodnete vstoupit, nesmíte nic prozradit. Já se postarám, aby vdova zůstala v jiné části domu a aby v zádušním pokoji nebyl ani nikdo z rodiny. Z úcty k vám vás nikdo kromě mě nebude pozorovat, abychom dodrželi, na čem jsme se dohodli. Budete mít pět minut, abyste se rozloučila se zesnulým. A pomodlila se.“

„Co se bude dít na hřbitově? Před lety jsem Juanovi slíbila, že kdyby se mu nedej Bože něco stalo, půjdou

jeho děti za rakví a položí mu na hrob květiny.“ Ten člověk chvíli mlčel a přemýšlel, překvapený neočekávanou situací.

„Pohřeb bude významný, zúčastní se ho mnoho lidí. Nikdo vás nezná a ti, kteří budou mít podezření, nebudou chtít jít vedle vás. Dělejte, jak myslíte.“

Po chvíli se vrátil a oznámil nám, že můžeme vejít. Máma mě popadla za ruku a rozhodným krokem vstoupila do domu. Cestou se vyhýbala voňavým kyticím, které zaplnily chodbu i místnost před zádušním pokojem. V něm jako magnet přitahovala pozornost lesklá rakev obklopená svícemi, za níž byl obrovský kříž. Máma nám přikázala, abychom se pomodlili. Dlouho hleděla na svou mnohaletou lásku, i když poslední léta už nebyla plná lásky, ale spíš odcizení a smutku. Mě udivilo, jak se dívá na jeho tělo, protože v jejím pohledu byly lítost, bolest i výčitky. Byla jsem zmatená. Měla jsem strach a chuť odtud okamžitě utéct. Máma nakázala, abychom mu každý dali polibek na čelo. Nedosáhla jsem na něj, musela mě zvednout. Když jsem spatřila jeho tvář, bílou jako stěna, přepadla mě panika. Pevně jsem se chytila mámy kolem krku a odvrátila zrak. „Evito, to je tvůj tatínek!“ trvala na svém. Ale já jsem s *tím*, čemu ona říkala tatínek, nechtěla mít nic společného.

Vyšli jsme na ulici a já se konečně mohla nadechnout. Všichni jsme se najednou cítili líp. Máma se zeptala, kde najdeme levný hostinec, a tam jsme šli přečkat čas, který zbýval do pohřbu. Jak jsme čekali, nejenže vzpomínala na chvíle prožité se zesnulým, ale také se rozhodla odejít z Los Toldos. Už nás v té temné chatrči nic nedrželo. Opustíme ji v noci, jako uprchlíci.

Jak moc se to lišilo od okamžiku, kdy jsem odjížděla z Buenos Aires jako žena, která má reprezentovat stát!

Na ministerstvu práce pro mě připravili slavnostní přípitek. Ministr Freire, beznadějný patolízal, pozvedl sklenku šampaňského a pravil, že señora María Eva Duarte-

-Perónová je dokonalým ztělesněním argentinské ženy. Trochu přehnané, ale v daný okamžik to mělo úspěch, nicméně hlava se mi z toho nezatočila, protože už jsem si pomalu začínala zvykat na přehánění lichotníků, kteří se zoufale snažili vlísat do Perónovy přízně. Proslov však pobouřil fanatické účastnice Konference socialistických žen, které sice měly knírek, ale práce za nimi nebyla žádná. Sepsaly jedovatý dopis. Prohlašovaly, že rozhodně nemají pocit, že by je měla zastupovat „tahleta paní“, kritizovaly skutečnost, že mi Univerzita v La Platě udělila *čestný* titul, a hlavně si stěžovaly, že mě pozvala dokonce i socialistická vláda Francie.

Já jsem měla zastupovat vládu, do níž jsem nepatřila, dokonce jsem nebyla ani tajemnicí žádného nižšího úředníka. Bylo třeba začít lhát a tvrdit, že jde o soukromou cestu. Že ty obrovské náklady jdou z mých prostředků vydělaných „zásluhou mého úsilí“. Této verzi ale věřili jen naivkové a fanatičtí stoupenci. Z pitomé fráze „zásluhou mého úsilí“ vznikl vtip o tom, jak velké *úsilí* musela chudinka Perónova žena vlastně vynaložit.

V průběhu příprav evropské cesty jsem si postupně vyžádala, aby mě doprovázeli lidé, kteří by mi dodávali jistotu. Proto jsem na seznam napsala nejen Lilian, ale také vzpurného a milovaného bratra Juancita a kadeřníka Julia Alcaraze. Ale rovněž mi na něj doplnili byrokraty, kteří se považovali za odborníky na podobné záležitosti. Nechyběl ani novinář z deníku *Democracia* (ten šel Perónovi nejvíc na ruku), který měl za úkol posílat dlouhé zprávy o mé okružní cestě. Na poslední chvíli, když už se auto pomalu rozjíždělo k letišti Morón, jsem se zeptala, kdo mi bude psát proslovy. Otázka všechny ochromila. Plán byl tak podrobný, až to přivádělo k šílenství, a přesto nikomu nedošlo, že nám chybí člověk, který by sepisoval projevy! Hlupáci! Okamžitě byl vydán příkaz a téměř za pačesy, v oblečení, které měl na sobě, přitáhli Francisca Muñoze Aspiriho. Ten chudák byl

úplně nešťastný, protože s sebou neměl jedinou košili na převlečení.

Letištní salonek byl vyzdoben květinami a na pozvané tam čekal míchaný nápoj. Prezident v civilu už mě očekával. Po jeho boku na mě láskyplně hleděl starý viceprezident Quijano v pohřebním saku, s přerostlými licousy, plnovousem a stojatým límečkem. V salonku postávali také ministři, někteří guvernéri, pobočníci, kteří se mnou měli cestovat, a velká část diplomatického sboru. Kancléř Bramuglia se musel hodně přemáhat, dokonce se snažil vyniknout, aby si získal mou přízeň. Vždycky jsem se k němu chovala odtažitě, nedůvěřovala jsem mu. Navzdory projevům okázalosti, nebo možná právě kvůli nim, se mě znovu zmocnil strach. Ti, kteří si myslí, že jsem byla příliš troufalá a tvrdá, netuší, že tehdy se mi strachem málem podlomila kolena. Snažila jsem se ze všech sil působit uvolněně, ale úsměv na rtech byl jednou velkou lží, ten umělý úsměv, který jsem se naučila v roli první dámy na samém začátku. Juan si to uvědomoval. Proto se ode mě nevzdaloval ani na krok.

Zničehonic ke mně majestátním krokem, s úsměvem od ucha k uchu, přistoupil loďařský magnát, který byl naším spojencem. Šel na to moc dobře, protože lidé mu ustupovali, aniž by je o to musel žádat. Tihle mocní lidé něco vyzařují. Seděla jsem v křesle, on se ke mně naklonil a věnoval mi malou krabičku.

„Co je to?“

Z krabičky zazářil překrásný brilantový náhrdelník. Chvilí jsem na něj nevěřícně zírala a pak mu poděkovala. Juan mu podal ruku. Zavřela jsem krabičku, pohladila ji a podala ji člověku, který měl na starost moje ceny. Nebylo to poprvé, co mi Dodero věnoval šperk. Ale stalo se něco, co jsem předtím viděla jen v pohádkách. Byl to první z laviny darů, jež jsem měla během cesty dostat a které, místo aby uspokojily můj hlad, jej pokaždé ještě přiživily. Teď si uvědomuji, že když někdo

nedostává velké dary, ani po nich netouží. Ale když jich dostává mraky, pokaždé se mu to zdá málo.

Rozloučení bylo dlouhé, protože mi každý chtěl říct aspoň pár vět a ženy mě chtěly políbit na tvář. Objala jsem Juanovo statné tělo a vdechovala jeho kolínskou. Potřebovala jsem, aby mi do krve vjela jeho síla. Cítila jsem z něj velikost, něhu a důvěru. Zaseptal mi do ucha: „Uvidíš, že cesta dopadne dobře.“

Letadlo DC4 společnosti Iberia, které pro mě speciálně poslala španělská vláda, mě očekávalo na ranveji. Za ním měl letět letoun společnosti FAMA se zavazadly. Kráčela jsem ke schodišti následována davem přihlížejících. Připadala jsem si jako filmová hvězda ve slavné scéně, kdy divákům vytrysknou na tvář slzy. Barvy soumraku ve mně vzbuzovaly pocit, že stoupám do ráje. Pomalu jsem vycházela do schodů (zčásti, abych dodala situaci vážnost, zčásti proto, že mě jímál strach) a celou dobu jsem se přidržovala zábradlí. Kdybych zakopla, jak si mí nepřátelé přáli, bylo by to špatné znamení. U vchodu do letadla mě s úsměvem očekávali španělští piloti. Podívala jsem se na zlaté knoflíky jejich uniforem. Otočila jsem se a zamávala na rozloučenou. Dvě letušky mě snáživě doprovodily až ke speciálně upraveným sedadlům. Pak nastoupil Dodero se svým lékařem a osobním asistentem, tři pobočníci, stylistky, můj bratr Juancito, můj věrný kadeřník s kufrem z vepřoviny, v němž ukrýval mé klenoty a z něhož ve dne v noci nespouštěl oči, váhavý Muñoz Aspiri, který se neustále vyptával, kde si k čertu koupí něco na sebe, Lilian a dva příslušníci španělské šlechty, kteří mě doprovázeli jménem generála Franka a které jsem po celý dlouhý let nepřestávala sledovat, abych věděla, jak sedí, jak hovoří, jak spí a jak jedí. Jeden byl hrabě a druhý markýz. Hrabě se jmenoval Joaquín Torres y Torres (což v překladu znamená věž, jako by jedna věž ve jméně nestačila na to, aby všichni věděli, že vlastní nějaké zámky), měl knírek a bradku, ve vla-

sech se mu třpytily šediny, na sobě měl černý hedvábný oblek, červenou kravatu a v klopě saka velký bílý kapesník. Vypadal jako šašek. Ten druhý, přestože se honosil titulem markýz, nebyl tak nápadný.

Uvnitř letadla mě obklopil pach čistících prostředků, který se mísil s vůní jasmínu. Prohlédla jsem si dvě řady sedadel, malá oválná okénka a šedý koberec v hlavní uličce a vzpomněla si na interiér rozpadajících se autobusů, kterými jsem většinu života cestovala. Tehdy by se lidé nahlas smáli, kdyby mi někdo předpověděl, kde budu za pár let sedět.

Požádala jsem Lilian, aby se posadila vedle mě. Od zbytku výpravy nás odděloval závěs a měly jsme koupelnu jen pro sebe. Ale než nám nařídili zapnout si bezpečnostní pásy a zatáhnout závěsy, vyšplhala jsem se na sedadlo a opřela se rukama o opěradlo, abych mohla promluvit k cestujícím. Byla jsem hlavou skupiny a nezbýlo než se ujmout svých povinností, jak jsem v dřívějších obdobích života pochopila. Upřeně a s vážným výrazem jsem se na ně zadívala a řekla jim, ať nezapomínají, že zastupují Argentinu. Ať váží slova a dávají si pozor na svá prohlášení (opakovala jsem rady otce Beníteze). Pak jsem věnovala delší pohled Doderovi, který proslul svými dobrodružstvími, a svému neposlušnému bratrovi. Dárek od Dodera mě nadchl, ale hlavu jsem kvůli němu neztratila. Svého brášku jsem milovala, přesto jsem nikdy nepřestala kritizovat jeho sklony k sukničkářství.

Po přišerném drkotavém startu jsem se potřebovala uvolnit. Nebylo to snadné, protože mi divoce tlouklo srdce. Letadlo stoupalo a stoupalo a já čekala, že se každou chvíli musí zřítit na zem. Okýnkem jsem pozorovala, jak se v Buenos Aires rozsvěcejí světla, která se stále více vzdalovala. Cítila jsem, jak burácejí motory, které vynášejí letadlo nahoru, a ani si neuvědomovala, že zoufale svírám rukama opěrky sedadla, dokud mě na to Lilian mírným hlasem neupozornila. Když letadlo vystoupalo

do výšky, přinesla nám letuška džus a oznámila, že brzy bude servírovat večeři. Podotkla jsem, že nebudu jíst, abych nezvracela. Místo toho jsem začala hovořit o tom, co mě zajímalo nejvíce, o charitativní práci, kterou jsem objevila teprve nedávno a do níž jsem začínala být pořádně zapálená, protože přinášela veliké uznání.

Povídala jsem Lilian o tom, že chudí lidé jsou mírumilovní a milí. Přestože i já jsem zažila bídu a poznala chudáky, kteří mnou opovrhovali, budily moje návštěvy chudých čtvrtí v roli první dámy údiv. Za několik měsíců mě lidé přijali a žádali si mou přítomnost. „Chybí jim pomoc, Lilian,“ vykládala jsem jí. „Jako by se topili v bažině. Dámy z charity se omezují pouze na to, že jim občas přinesou nějaké šatstvo a jídlo, ale nepřibližují se k nim, jako kdyby ti lidé měli lepru. Už v době, kdy jsem se nastěhovala do prezidentského paláce, mě napadalo, že hřích života v luxusu musím odčinit návštěvami továren, dílen a chudinských čtvrtí. Rozhodla jsem se mluvit s muži a ženami jednotlivě, i když vím, že to stojí víc času. Hovořit s nimi a naslouchat jim, hlavně jim naslouchat, jednomu po druhém, aby se cítili jedineční. Po tvářích jim přitom stékají slzy!“ A slzy se objevily i v Lilianiných očích.

Pak jsem změnila téma. Zmínila jsem se o lidech, kteří zradili naši věc. Byla jich spousta. Lilian se chvěla, když jsem ji ujišťovala, že jim zatarasím cestu drátěným koštětem, než ji zatarasí oni Perónovi.

„Jak nemám být paranoidní, když vidím, jak rychle jsem vystoupala ke hvězdám za pouhé dva roky?“

Mluvila jsem a mluvila, aby si mé nervy trochu odpočaly. Lilian pozorně naslouchala, kdybych se jí náhodou zeptala na názor. Já jsem to ale neudělala. Hlas mi pomalu slábl, až jsem nakonec za hučení motorů usnula. Tehdy jsem ani zdaleka netušila, co mě čeká.

3

CIZÍ ZEMĚ

Říká se, že dětství je ráj. To moje nebylo. Proto jsem o tom období nerada hovořila, stejně jako o dospívání, během něhož jsem zažila řadu trýznivých okamžiků. Mě i moje sourozence stvořily vajíčka a spermie lidí z protichůdných vrstev. Byli jsme potomky majitele ranče a ženy z okraje společnosti, jinými slovy, potomky muže z vyšší společnosti a ženy na scestí.

Jak jsem už vyprávěla, narodila jsem se na ranči La Unión, kde žila moje máma a čtyři sourozenci (na ranči sice ano, ne však v jeho nejlepší části). Juan Duarte nám přidělil barabiznu se čtyřmi stěnami, nic víc. Díru s několika lůžky, dvěma petrolejkami a hranatým stolem, kolem něhož stály malé židle. Podlaha byla hliněná. Dům se nacházel několik metrů od ranče, byl úplně jiný a těžko přístupný.

Na hlavní budově ranče zářila červená střecha, měla lakované dřevěné dveře, velká okna se závěsy, truhlíky s květinami a vydlážděné podlahy pokryté koberečky z černé, bílé a hnědé kůže. Do téhle budovy mohla občas vstupovat jen máma, aby hostům Juana Duarteho přinesla talíře s jídlem. Nebo aby s ním trávila čas v jeho pohodlné ložnici.

Při porodu, při němž mě přivedla na svět, jí pomáhala šamanka z indiánského kmene Coliqueo. Byli to indiáni, kteří v 19. století přijeli z Chile na koních bez sedel,

sužováni nájezdy ostatních kmenů, pomohli prezidentu Urquizovi v boji proti guvernéru Rosasovi a nakonec pověsili kopí na hřebík a usadili se v chatrčích z větví a kůží, kterým se říkalo *tolderías* (odsud název Los Tol-dos), na hranici pozemku ranče La Unión. Indiáni se smířili s tím, že budou pracovat jako výrobci kočárů. Uchovali si však své zvláštní zvyky. Moc se neukazovali, i když já jsem jich několik znala, všichni se navzájem podobali, měli vystouplé lícni kosti a neutěšitelně smutný pohled. Bylo mi deset, když mi máma představila šamanku, která jí pomáhala při porodu. Byla to bezzubá stařena s podivným přízvukem. Pohladila mě po vlasech, pevně mi stiskla hlavu a pronesla několik slov. Cítila jsem, jak mi lebkou od jejích prstů projela vlna energie. Máma mě vyzvala, abych jí poděkovala, protože mi právě dala požehnání. Poděkovala jsem tedy a zahleděla se jí do očí. V mých očích se zračil údiv, v jejích něha. Něha, v níž byla jistota, že její požehnání přinese ovoce.

Něžné byly i oči mé babičky Petrony Núñezové. Vykládalo se, že se narodila z hříchu, stejně jako celá její rodina. Zemřela, když jsem byla ještě malá, ale já prý bez ustání plakala. Po její smrti se o této něžné ženě vynořily škodolibé příběhy, které tvrdily, že byla jednou z mnoha potulných markytánek, jež poskytovaly rozkoš vojákům během Rosasova „dobývání pouště“, a že tenhle sklon roztahovat nohy před každým mužským je dědičný. Ale když si s ní chtěl jakýsi uniformovaný parchant užít bez kouska respektu, rozšvihla mu hlavu bičem.

Moje babička Petrona si vzala baskického výrobce kočárů; s ním měla dvě děti. Jedním z nich byla Juana, moje matka, o druhém se nikdy nikdo nechtěl bavit, dodnes nevím proč. Ve škole se nám vysmívali a volali na nás Ibargurenovi místo Duarteovi. Sestra mi prozradila, že na tabuli někdo napsal: *Nejmenují se Duarteovi, ale Ibargurenovi, jako ta děvka, co je porodila.*

Když jsem se narodila já, v té mrňavé chatrči poblíž

ranče, nepřál si náš údajný otec, kterému říkali Juan (kolik Juanů a Juanit máme v rodině!), abychom na ranči La Unión zůstávali. Že prý už je nás moc. Můj příchod na svět byl pro něj poslední kapkou. Tehdy odešla máma s průvodem dětí, které tento muž zplodil, do blízké vesničky Los Toldos, kde si pronajala malý domek z pálených cihel s jedinou místností rozdělenou příčkou. Jedna část dvorku sloužila k chovu kachen. Taky tu pobíhalo několik koček a psů, kteří spolu žili v zázračné harmonii. Před domem stála betonová nádrž, v níž jsme si myli tvář a ruce a kde jsme namáčeli a prali prádlo, které jsme potom věšeli na šňůry, aby na slunci uschlo. Na druhém konci, částečně ukryta za keři, se krčila páchnoucí latrína. Kuchyně na opačné straně domu měla také hliněnou podlahu.

Máma si naštěstí mohla koupit singrovku, která jí umožnila šít široké venkovské pumpky z látek, které jí poskytoval místní obchod. Za tím zpropadeným šicím strojem, za nějž jsme však byli zároveň vděční, trávila nekonečné hodiny. Zatímco muž, který rozsel sémě ze svých varlat a díky němuž jsme byli na světě, si žil svůj život v luxusu jako člen vyšší venkovské třídy.

Možná se mi o něm zdálo, protože než jsme přistáli v Brazílii, probudila jsem se s úlekem a pocitem úzkosti. Položila jsem Lilian dvě otázky.

„Pověz mi, kdyby letadlo padalo, na koho bys myslela? Na děti? Na manžela?“

Pohybovala rty, ale nevyšla z ní ani hláška.

Pak jsem se jí netaktně zeptala, jestli má s sebou peníze. Zvedla obočí, ale netroufla si neodpovědět.

„Ano, asi tři tisíce dolarů. Ricardo mi je dal na nečekané výlohy.“

Roztržitě jsem požádala:

„Dej mi je.“

Poslušně otevřela peněženku a podala mi svazek bankovek v obálce přetažené dvěma gumičkami. Nebylo jí

z toho nejlépe, to bylo vidět. Byly to peníze, které jí dal její čestný manžel, tak čestný, že ho spousta lidí měla za hlupáka. Jenže já chtěla, aby neutratila ani cent. Jela se mnou, přestože se cítila provinile, že opouští svoje děti, a prokazovala mi věrnost při každé příležitosti. Chtěla jsem jí je po příjezdu vrátit.

Za úsvitu jsme přistáli v Natalu. Tohle brazilské město bylo blíž k Evropě. Domnívala jsem se, že na zemi si vypijeme šálek čaje a trochu se protáhneme. Ale bylo to jinak. Čekali na nás vysocí funkcionáři, argentinský velvyslanec a malý orchestr. Řada kokosových palm, které se tyčily proti ranním červánkům na tropické obloze, byla znamením, že jsme dorazili do jiné země. Nikdy jsem nedržela v ruce kokosový ořech a myslela jsem, že rostou jen v Africe, kterou jsem znala z filmů o Tarzanovi. Brazílie je stejná jako Afrika, vyvodila jsem si z toho. Ve vzduchu se mísila vlhkost s neznámými vůněmi. Zavedli mě do letištního salonku a postavili na vyvýšený stupínek za doprovodu vyparáděných pánů, kteří se jali pronášet proslovy v portugalštině, jimž jsem nerozuměla. Přiznávám, že fakt, že je Brazílie bývalou portugalskou kolonií, jsem zjistila teprve nedlouho před cestou, a že jsem měla obrovské mezery v historii. Protože byla ta slova určena mně, předpokládala jsem, že jakmile začnou tleskat, měla bych se uklonit a rozdávat úsměvy. Byli to milí lidé, kteří na mě hleděli jako na mocnou královnu.

Pak nás usadili do jídelny vyzdobené květinami. Na stolech místo snídaně bezostyšně ležel oběd. Copak Brazilci obědvají v tuhle hodinu? Obrovské podnosy přetékal pod tíhou kuřat, salátů, studených pokrmů, ryb, sladkostí, dortů a ovoce. Snědla jsem pár kousků ovoce a dala si kávu. Podali mi mikrofon, abych mohla všechny pozdravit. Chvilí jsem koktala, než jsem přišla na to, co chci vlastně říct. Začala jsem hovořit o ženách, protože na téhle oslavě ženy chyběly, jedna obzvláště.

Moje sklony bez okolků nemístně kritizovat a zasadit pořádnou ránu explodovaly.

O dvě hodiny později už jsme opět seděli v letadle a mířili do města Cisneros na španělské Sahaře.

„Sahara!“ vykřikla jsem.

Lilian mi pověděla, že četla dva skvělé romány, *Arab* a *Arabův syn*, které napsala žena a jež se odehrávají v podobném prostředí jako to, kam teď míříme. Jenže letadlo právě přelétalo oceán a já nikdy přes moře neletěla. Došlo mi, že bychom se mohli utopit. Nebo přežít a zachránit se na plovoucích křídlech. Lilian se snažila mě rozptýlit a připomněla mi, že letíme cestou, kudy plul Kryštof Kolumbus, ale opačným směrem. Vysvětlila mi, že přistaneme v exotické kolonii, odkud Franco verboval vojáky do své slavné Maurské gardy. Při téhle etapě letu jsem měla problém usnout, možná proto, že byl den, a také proto, že se mi v mysli vynořovaly mučivé vzpomínky, třeba na to, jak jsem se batolila v Los Toldos a do tváře mě klovaly neposedné slepice.

Alberto Dodero si všiml, že nespím. Opatrně odhrnul závěs, požádal o svolení, pustil se s námi do řeči a přitom stál v uličce. Byl to zdatný řečník, tahal z rukávu bezpočet témat, jako kouzelník nekonečné barevné stužky. Mluvil o koňských dostizích, o přátelích v Paříži, o tom, jak se v Evropě rozšiřuje špionáž. Tvrdil, že neexistuje žádný známý hotel, ve kterém by nebyli divní lidé. Že začala studená válka a že bychom si měli dávat pozor.

„To byste měl mít na paměti hlavně vy,“ popíchla jsem ho. „Spousta špiónů je v hotelech, o tom není pochyb. Ale jsou jimi prošpikované i kabarety a jiná místa pochybné pověsti, která ze srdce milujete.“

„To je pravda. Ale naučil jsem se špiony rozeznávat. Nezapomínejte, že někteří závistivci říkají, že umím výborně proplouvat kalnými a rozbouřenými vodami, a ještě z toho mít zisk. Evito, nemyslete si, že vám na cestě

nebudou dělat problémy, přestože budete mít pocit, že jste od nebezpečných míst daleko. Generál Perón má své nepřátele.“

Tohle byla hořká pilulka; poznamenala jsem, že jsem unavená. Když se vzdálil, povzdechla jsem si.

„Pěkně otravný člověk, co?“ snažila se mě uklidnit Lillian.

Víc než otravný, říkala jsem si pro sebe, protože má obrovské jmění, za něž si může koupit úplně všechno. A ví, že může. Včetně svědomí. Pohybuje se po světě s jistotou, jakou já nikdy mít nebudu. Fascinovala mě jeho sebejistota, žádná překážka ho nezneklidňovala, ani si nevzpomínám, že by jej kdy někdo dokázal ponížit.

Mé babičce, Petroně Núñezové, zlomilo srdce, že ji vlastní otec prodal – ano, prodal – Baskovi jménem Ibar-guren. Prodal ji za koně a dvoukolový kočár. Tak se to dělalo, když v peněžence nezůstalo ani peso. Moje úctyhodná babička se o tomhle hrozném skutku nikdy nezmínila, ale povídali to místní a nikdy to nikdo nedokázal vyvrátit. Zdá se, že tahle rána se trochu zahojila, když se stala matkou a když si uvědomila, že ji má její muž rád, přestože si ji tak hanebně koupil. Tenhle podlý obchod způsobil, že její dvě dcery byly obrněné proti nepřízni osudu.

Proto máma dokázala využít každého prostředku, aby pomohla svým dětem. Jakéhokoli prostředku. Byla jako lvice, která do krve brání svá mláďata. Protože nám chtěla pomoci, žila jako konkubína Juana Duarteho až do konce, než jejich vztah začal uvadat. Dokonce pravděpodobně spáchala pár tělesných hříchů, jak se říká, aby získala nějaké to náčiní do kuchyně nebo šicí stroj. Možná si některý z těch zavrženíhodných dobrodinců pustil pu-su na špacír a nepřístupný Juan Duarte uvěřil, že nejsem jeho. Pěkná rána. Rozzlobilo ho snad, že máma podezřelé těhotenství neukončila? Ke mně se od začátku choval odtažitě, nikdy mě například nepolíbil. Nechtěl mi dát ani své jméno. A všechny nás vyhnal z ranče.

Máma pravděpodobně polevila ve svém morálním přesvědčení, aby nás uživila a my mohli studovat, protože tohle pro ni bylo nejdůležitější. Byla na nás přísná. Museli jsme být čistí, krásní, chodit včas, mít ambice a chovat se slušně. Nejvíc ji zneklidňoval Juancito, z něhož se stával pěkný povaleč. Kromě toho byla máminou zbraní proti bezútešné chudobě fantazie. Chtěla, abychom snili. Vyprávěla nám kouzelné pohádky a neustále opakovala, že se mohou stát skutečností, že stačí jít po správné cestě, přestože se na ní občas může objevit stín.

Jedna z cest ji napadla v noci, když nemohla spát kvůli tomu, že byl do Los Toldos přidělen nový správce, který jí kdysi učinil nesmělý a neslušný návrh. Mohla jeho touhu proměnit v realitu.

Požádala o schůzku. Netrvalo ani hodinu a měla od něho kladnou odpověď, neboť doufal, že ji dostane do postele. Samozřejmě jemně, protože i když byla máma krásnější než většina žen, vědělo se o ní, že dokáže odpovídat ranami, při nichž teče krev. Pudink politý jedem. Aby zabránil klepům, které by mohla vzbudit jejich první schůzka, požádal, aby jej doprovázeli dva muži. Jestliže to vyjde, na další schůzce už budou sami.

Doña Juana se objevila v květovaných šatech, které zdůrazňovaly pas a smyslnost. Navoněla se kolínskou. Podala ruku třem mužům, kteří byli v pracovně, posadila se s nohou přes nohu a odvážně vyhrnula okraj šatů. Správce, který z jejích kolen nespouštěl oči, málem ani nestačil dokončit svou otázku: „Jak vám mohu pomoci?“, protože máma na něj hlasitě vyhrkla: „Co bude s mojí dcerou? Hodláte ji vyhodit?“

Správce byl zmatený a cítil se nepříjemně, otřel si brýle, podíval se na kolegy a rozhodl se, že si s ní trochu pohraje. Byl představitelem moci a nemohl působit jako člověk, který se nedokáže rozhodnout. Moje sestra Elisa byla nařčena z toho, že zfalšovala formulář a nechala si peníze. Naznačili jí, že ji vyhodí.

„Obávám se, že ano, paní Juano, dotírají na mě představitelé strany a nemáme volná místa. Vaše dcera...“

Máma propukla v pláč. Přesněji řečeno, zahrála utrápené vzlykání, jež by mohli slyšet sousedé procházející kolem tohohle malého úřadu, a mohly by z toho vzniknout klepy. Úředník začal předstírat velkodušnost.

„No tak, paní Juano... určitě se s tím dá něco dělat.“

„Co... co... co můžu udělat? Povězte mi to!“

„Napadá mě, že bych mohl zajistit, aby ji přeložili. Tady zůstat nemůže.“

„To myslíte vážně?“

„Samozřejmě, někoho, jako jste vy, přece nebudu obelhávat.“

Máma přivřela své ďábelské oči.

„Dobře, tak mi podepište, že moji dceru přeložíte do Junínu!“

Všechny tři muže překvapila rychlost, s níž o to požádala. Později, až příliš pozdě, těm naivům došlo, že máma měla ten plán už předem dobře promyšlený. Ten, kdo si přál okamžitě odejít do velkého města, jako byl Junín, byla právě ona, se všemi svými dětmi. Jinými slovy, chtěla, aby Elisu v Los Toldos propustili výměnou za něco mnohem lepšího.

Jakmile obdržela příslib, že moje sestra získá práci v Junínu, další schůzku, kterou jí chlípny úředník nabízel, zrušila. Svolala nás, abychom si sedli ke stolu osvětlenému modravým přísvitem lampy, která prodlužovala naše stíny až k zinkové střeše, a pověděla nám o tom, jaké dobrodružství na nás zanedlouho čeká. Vyrazíme potají už dnes v noci, jako to dělají zloději. A zbavíme se urážek a izolace, kterou jsme zažívali v téhle nuzné vesnici, do níž jsem se pak už nikdy nevrátila a kterou jsem vymazala ze všech svých dokumentů. O našem náhlém odchodu se nesměl nikdo dozvědět, protože máma za sebou nechala nesplacené dluhy. Potřebovala si s sebou vzít tu trochu peněz, které jí zbyly, aby mohla čelit novému osudu.

„Bude to dlouhá cesta,“ oznámila nám. „Pampa je rovná a nekonečná, ale naše cesta není rovná oni omylem, je to pořádný výstup.“

Té noci nikdo nezamhouřil oka. Máma připravila tu-
cet *empanadas* a uložila do krabic potraviny, které v domě
našla – ovoce, maté, chléb, sýry, marmeládu, rajčata. Spo-
lečně se sestrami jsme naplnily vodou pět obrovských
demižonů. Juancito složil do dvou kufrů veškeré naše
oblečení, včetně plátěných bot a toaletních potřeb. Já si
posbírala hračky a zabalila je do deky. Blanka a máma str-
čily do pevné krabice sporák. Singrovku jsme obalili no-
vinami. Když se sousedé vzbudili, už jsme byli několik mil
daleko a zlatou barvou nás ozařovalo vycházející slunce.

4

KRÁLOVSKÉ PŘIVÍTÁNÍ

Jak letadlo zamířilo k zemi, přepadla mě nevolnost. Cáry mlhy lomily sluneční paprsky. Sklonila jsem hlavu a Lilian mi podala ručník. Snažila se mě přinutit, abych zhluboka dýchala. Letadlo při přistání poskakovalo jako kůň v klusu a já měla žaludek obrácený naruby. Konečně jsme se dotkli země a rolovali po ranveji, což mě trochu uklidnilo, navzdory otřesům, které způsobovaly hrboly v asfaltu. Okénkem jsem zahlédla budovu s vlajkami, před níž čekalo velké množství lidí. Byla jsem na území Španělska. Obklopila mě posádka, která mi přišla pomoci.

„To není třeba,“ ujistila jsem je vděčně.

Markýz a hrabě, kteří cestovali na prostředních sedadlech, mi poslali vzkaz. V davu na mě čeká španělský ministr zahraničí. Přiletěl z Madridu, aby mě přivítal! Nebylo to až příliš mnoho poklon pro někoho tak málo významného? Zaplavil mě pocit štěstí, což se mi stalo jen párkrát, když mi tleskali v divadle. Taky jsem se bála, že se mi to všechno jenom zdá. Že nic z toho není pravda. Určitě udělám nějakou chybu, která prozradí, jak jsem primitivní.

Všimla jsem si, že hrabě Torres y Torres si dělá zlatým perem poznámky do malého lesklého zápisníčku. Nenajal si jej Franco jako špiona? Nebo někdo z našich argentinských odpůrců?

Pomalou jsem vystupovala a přidržovala se zábradlí. Vysoké podpatky, které jsem začala nosit před několika lety, se mi smýkaly a snažily se mi připravit očekávaný kanadský žertík. Závan teplého vzduchu mi připomněl, že jsem poprvé vstoupila na africkou půdu, kterou zčásti vlastní Španělsko. Přivítali mě vestoje, s úsměvy a polibky na hřbet ruky. Vedle ministra zahraničí zabíral poměrně dost prostoru kulatoučký vrchní velitel vojsk Kanárských ostrovů. Čestná stráž vytvořila špalír podél cesty. Byla složena z vojáků tmavé pleti s bílými turbany a červenými plášti, kteří v levé ruce třímali kopí, zatímco pravou rukou pozvednutou ke skrání mě s vojenskou vážností zdravili. Tohle že je ta legendární Maurská garda? Vypadali jako z cirkusu. Stmívalo se a nebe mělo ametystový nádech s rudými cákanci.

Přiblížilo se velké auto a za ním se seřadilo dalších deset vozů. Zavezli nás do prostého hotýlku poblíž letiště. Pravděpodobně nejlepšího v širokém okolí. Nechala jsem si otevřené okno a vdechovala suchý pouštní vzduch. Cítila jsem sladkou vůni, která mohla být směsicí písku a datlí.

Asistentky mi připravily báječnou koupel, pak jsem se oblékla, hřebínkem trochu srovnala vlasy, vybrala pár šperků a postříkala se parfémem. Musela jsem skrývat únavu, neboť jsem zastupovala svou zemi a byla jsem ženou prezidenta. Cítila jsem bušení ve spáncích a bolest za krkem.

Týmiž mohutnými auty nás zavezli do důstojnického klubu. Byla jsem si jistá, že tady už k očekávanému trapasu musí dojít. Už dlouho žádná nemilá situace nenastala.

Když mě přivítali, ministr oznámil, že se budou podávat langusty. U nás se tak ale říkalo sarančatům. „Sarančata?“ zeptala jsem se neslyšně, aniž bych pohnula rty. „Copak tady se jí tenhle hmyz, který je jako mor, přiletí jako černý mrak a spořádá veškerou úrodu? Tenhle

odporný hmyz tu servírují jako lahůdku?“ Obracel se mi žaludek a nedokázala jsem ze sebe vypravit ani hlásku.

Čalouněné židle obklopovaly stoly pokryté bílými ubrusy se světle modrými ubrousky – barvami argentinské vlajky. Kolem mě se usadily nejvýše postavené osobnosti, Lilian, Dodero a španělští šlechtici, kteří mě doprovázeli z Buenos Aires (hrabě Torres y Torres ze mě nespouštěl oči). Když před nás položili ty obrovské narůžovělé hmyzovité tvory, připadali mi jako zmenšenina pravěké kobyly, která by dokázala spořádat třeba i krávu. Lilian, která si všimla mého úžasu, mi pošeptala, že je to z moře, že to nelétá ani nežije v zemi, a vysvětlila mi, že se to jí zvláštními kleštičkami. Cítila jsem, jak mě polévá pot při představě, že bude následovat první nevyhnutelné klopýtnutí na cestě. Ona však situaci pohotově vyřešila.

„Pokud vás to nebude obtěžovat, paní,“ pronesla nahlas, „připravím vám ty nejlahodnější kousky, které budete moci ochutnat vidličkou.“

Zatímco Lilian se zručně zhostila svého úkolu, jako zkušený mechanik v dílně, zahlédla jsem za oknem kamennou pevnost, která se tyčila proti jasné noční obloze. Když se podával dezert, začal z pevnosti vyzdobené španělskými a argentinskými vlajkami sršet ohňostroj. Porušila jsem protokol, protože jsem odsunula židli dřív, než to za mě stihl udělat číšník, a přistoupila k oknu, abych si užila hru světél. „Překrásné!“ Ale během pár sekund se za mými zády strhl poprask, protože spolustolovníci se z úcty ke mně do jednoho zvedli. Kvůli mně vyskočili od jídla a usmívali se jako pitomečci! Vrchnímu veliteli vojska se samou spokojeností ještě víc nafouklo břicho. Pak přinesli podnosy plné šťavnatých datlí, z nichž crčela šťáva. Hrabě mě opět vyvedl z míry tím, že opět nenápadně vytáhl svůj notýsek a zase si něco psal.

Lilian pošeptala ministrovi do ucha, že jsem už příliš

unavená a že bych si měla jít odpočinout. Okamžitě to pochopil. Ještě štěstí, protože jsme slyšela, že Španěl se nikdy nezvedají od stolu před půlnocí.

Ale nemohla jsem usnout. Otáčela jsem se na měkké posteli jako holub na báni, převracela polštáře, nejprve vystrčila jednu nohu, pak druhou. Šla jsem na toaletu. Znovu do postele. Z přítomných pokojů se vynořovaly siluety těch, kteří mi ublížili, abych se mylně nedomnívala, že mám nějakou cenu nebo že bych mohla být sebejistá. Byly to přízraky ze špinavé minulosti. Poslala jsem pro Lilian, která okamžitě přiběhla, zahalená do županu. Ostatní pomocnice jsem odeslala pryč a polohlasem jsem se jí zeptala, zda bych neměla požádat osobního lékaře pana Dodera, aby mi dal něco na spaní.

„Bojím se, Lilian!“ přiznala jsem jí hlasem, za nějž se stydím, kdykoli si na to vzpomenu.

„Ale pročpak, paní? Starají se o nás jako o poklad.“

„Mám strach...“ Stočila jsem se pod dekou do klubíčka.

„Zamкну dveře.“

„Zůstaňte tu se mnou,“ prosila jsem ji. „Požádejte je, aby sem přinesli ještě jednu postel.“

„Není třeba, je tu obrovské kanape, lepší než postel.“

A dobrák Lilian si lehla na pohovku, aby mi ukázala, jak je pohodlné. Zůstala tam se mnou. Její přítomnost mě uklidnila, ale ne hned. Nakonec jsem se však přece jen upokojila.

Po ranní očistě a bohaté snídani, kterou nám přinesli do pokoje, jsem se znovu setkala s úchvatnou Maurskou gardou. Ale největším překvapením pro mě bylo, když se proti mně postavil batalion Maurů na opravdových velbloudech a já vykonala vojenskou přehlídku, jako bych byla hlavní hrdinkou nějakého exotického filmu – přede mnou se tyčila arabská pevnost, nekonečné písečné pláň, poddajní velbloudi a jejich jezdcí vyzbrojení kopími. Ministr a vrchní velitel vojsk mě doprovodili až ke schůd-

kům do letadla. Na rozloučenou mi políbili ruku, jako to dělají džentlmeni v Evropě.

Než jsem zmizela ve dveřích letadla, otočila jsem se a z výšky všem zamávala na rozloučenou. Cítila jsem, že loučení davu je upřímné; někteří pánové také zamávali, někteří rukou, jiní kapesníčkem, a ta půvabná zvířata se radostně zavlnila, když Maurové zatáhli za otěže.

Za několik hodin jsme přiletěli na Gran Canarii, kde bylo poslední mezipřistání. Z letadla jsem pozorovala blankytně modré moře, na němž nebyly téměř žádné chomáče pěny. Také přivítání na tomto ostrově bylo nezapomenutelné. Čekal na mě červený koberec, vyšňoření důstojníci a vojáci v uniformách různých barev. Zavezli mě do paláce. Ano, do paláce. Vysvětlili mi, že je slavný a že má dlouhé jméno: Palác hraběte de la Vega Grande de Guadalupe... Ufff! To byla ale dřina si na to vzpomenout. V autě s otevřenou střechou jsme projeli část ostrova, na němž každý kousek krajiny soupeřil s ostatními. Safírové moře a smaragdové hory, zlatavé pláže a husté lesy, malé bílé domy roztroušené po úbočích a čisté cesty – krajina jako z pohlednic. Byla jsem šťastná, že vidím něco takového, já, která se narodila v prašné vesnici Los Toldos.

Toho večera mě pohostili ve zlatém salonku sídla místní rady. Poznamenala jsem k Lilian: „Doufám, že z té spousty jídla nepřiberu.“

„Nebojte se, paní. Jste tak štíhlá, že můžete sníst, co je libo.“

Potom nás vzali na koncert do divadla Péreze Galdóse. „Pérez Galdós je jedním z nejznámějších španělských spisovatelů,“ poučila mě Lilian. Hráli skladby španělských skladatelů. Přestože to byla kultivovaná hudba, byla pro mě stravitelná. Musím přiznat, že z klasické hudby mě jímá hrůza. Hrabě Torres y Torres mě nepřestal sledovat ani na koncertě a čas od času si udělal rychlou poznámku do lesklého zápisníku. Co tam asi psal?

Ráno jsme navštívili starobylou katedrálu, kde mě čekal biskup v honosném rouchu a členové rady v plném počtu. Před katedrálou mě přivítali kyticí. Cítila jsem se vyčerpaně. Tolik poct pro někoho, kdo celý život polykal jen urážky, vypadalo jako past. Přejde chvíle, kdy hlavou narazím na skálu na dně propasti. Dokonce dali ke vchodu baldachýn, pod nímž jsem procházela dovnitř. Baldachýn, jako bych byla královna! Na chvíli se mi zatočila hlava, zavrávala jsem a málem si zničila podpatek.

Šum hlasů kolem mé osoby mi připomínal bzučení včel. Mše mě uklidnila. Ale nestačila jsem si ani všimnout nejvýznamnějších architektonických prvků kostela. Lilian seděla po mém boku a vždycky v pravý čas mě upozornila, že máme vstát. Za mnou šel, jako vždy, hrabě. Potom následoval oběd v salonku zdobeném květinami a vlajkami. To místo se mi nezapsalo do paměti, protože tolik projevů přízně ze mě udělalo zombii. Než jsme se usadili, zavedli mě ke stolu, na němž byly vystavené typické dárky z Kanárských ostrovů. Přáli si, abych si je vzala na památku.

„Tohle všechno?“

Přikývli a já nebyla schopná ze sebe vypravit jedinou větu, protože všechna slova se mi zadrhla v krku. Byla jsem zmatená, tohle nemohla být pravda. Byla jsem pouhou ženou prezidenta, žádnou císařovnou. Naštěstí mi nezačaly stékat po tvářích slzy. Snažila jsem se skrývat dojetí. Nikdy mi nikdo nedal tolik darů. Byla jsem spoutaná řetězem halucinací a nevěděla, jak se z toho dostat ven.

5 JUNÍN V DÁLCE

Junín nebyl tak velký, jak ho máma popisovala. Ale rostl uprostřed železničního uzlu, do něhož se sjížděli přistěhovalci. Kovoví hadi budili lidi ze spánku svým pískáním a manévry. Všude bylo plno anarchistů a socialistů, kteří probírali své představy o tom, jak změnit svět. A dělali to s velkým zanícením. Ale převládali tu konzervativci a radikálové, kteří sice nebyli takoví extremisté, ale zato měli téměř vždy v rukou moc.

Začalo se na nás usmívat štěstí. Blanka pracovala jako učitelka, Elisa dostala místo na poště (zajistil jí ho správce z Los Toldos) a Juancita zaměstnali jako poslíčka u společnosti Jabón Federal. Máma pronajala skromný domek, žádný ranč. Měl tři pokoje, velkou jídelnu, pěknou kuchyni a dvorek porostlý vinnou révou, z níž visely šavnaté trsy hroznů. Po celém patiu byly květináče s muškáty. Na zemi mozaiková dlažba. Na zdi sedával kohout, který nadšeně, jako klarinetista, ohlašoval nový den. Všechny zdi byly omítnuté a vymalované krémovou barvou. Máma na ně pověsila těch pár fotografií, které sesbírala. Za měsíc jsme získali rádio Ericsson, z něhož se linuly proudy hudby, jmen a rozhlasových románů. Díky tomuto přístroji, který jsme opatrovali jako klenot, jsem slyšela světově proslulou recitátorku Bertu Singermanovou a chtěla být jako ona. Také jsme si opatřili lednici; ve skutečnosti to byla neprodyšně uzavřená skříň,

kteřá chladila pomocí tabulek ledu, jež nám nosil pán, jemuž se říkalo „ledař“.

Majitelem domu byl Carlos Rosset, muž s pěknou postavou, tenkým knírkem, vysokým kloboukem a barevnou kravatou. Mára mu občas donesla něco k jídlu. Don Carlos se tenkrát nabídl, že nám pomůže víc, než bylo zvykem (zamiloval se snad do mámy tak jako náš zesnulý otec?). Když hodně přšelo, posílal pro nás auto se šoférem, aby nás zavezl do školy. Já se modlila, aby lilo v jednom kuse, abych mohla jezdit tím dlouhým vozem se sedadly potaženými lesklou kůží. Když jsem si užívala cesty tím navoněným autákem, nikdy jsem si nevzpomněla na hlučné tátovo auto, protože on mě v něm nikdy nesvezl. Místo toho jsem si představovala, že to auto je kočár, jakým jezdily princezny v pohádkách. Vůbec mě nenapadlo, že zanedlouho se budu vozit v opravdových kočárech.

Don Carlos udělal tu chybu, že zemřel v mámině posteli. Jak nevhodné! Jeho rodina se chtěla vyhnout skandálu. V sanitce pro něj přijely dvě jeho děti. Hoch, asi dvacetiletý, se choval laskavě a uctivě. Ale jeho mladší sestra vypálila na mámu jakousi urážku. Tyto dvě tak rozdílné reakce se mi nikdy nepodařilo vymazat z paměti. Když jsem se dostala k moci, poskytla jsem tomu mladému muži pomoc. A naopak jsem se osobně postarala, aby jeho sestra, která chtěla vyniknout jako zpěvačka, nedostala povolení vystupovat v Kolumbově divadle. Ta žena byla vynikající zpěvačkou, věděla to o sobě, a nakonec se prosadila v zahraničí. A zase ty paradoxy – to, že se jí zavřely dveře v Argentině, ji přivedlo na daleko lepší jeviště. A aby toho nebylo málo, měla stejně melancholický pohled a bělostný úsměv jako já. Tehdy jsem ji nenáviděla, dnes už tomu tak není. Totéž se dá říct o Libertad Lamarqueové.

Mámu napadla další možnost, jak po smrti dona Carlose vyřešit akutní nedostatek peněz. Singrovka už víc

nemohla a její záda taky ne. Jak to, že ji to nenapadlo dřív? Copak nebyla na La Unión výbornou kuchařkou? Copak nelákala našeho občasného otce na porce dobrého jídla, kukuřici na grilu, domácí chléb, pečeni, *empanadas* či tortilly s cibulí a sýrem? Mohla by se z ní stát nejlepší kuchařka v Junínu. No jasně. Vymyslela drobnou léčku, která nám zůstala utajena (odpouštím jí a žehnám), a v domě se objevil velký stůl s dvanácti krásnými židlemi. Pokrýval jej igelitový ubrus s růžovými květy, na nějž prostírala dokonale bílý ubrus.

Zařídila to tak, aby se rozkřikla zpráva o delikatesách, které připravuje pro osamělé muže. Za několik týdnů byl náš nápadný stůl plný strávníků. Všichni řádně platili a řada z nich přicházela denně. Jedním z nich byl major Arrieta, velitel vojenského pluku, a dalším advokát Álvarez Rodríguez. Ani ve snu si nedokázali představit, jaká budoucnost je čeká za to, že chodí jíst do našeho domu.

My sestry jsme musely zůstat na dvorku nebo v kuchyni a tam si hrát nebo číst, abychom nerušily hosty při obědě a večeři. Ale když se podával dezert, máma nás vždycky vyzvala, abychom vešly a pozdravily. Mým starším sestrám (na vdávání) nakázala, že musejí být po každé čisté, mít nažehlené šaty, být lehce nalíčené a na rtech mít cudný úsměv. Já je špehovala za dveřmi. Postupem času začaly Elise při pohledu na vojáka a Blance při pohledu na advokáta oči zářit o něco víc. Ukázalo se, že mámin plán byl tak dokonalý jako gól z půlky hřiště.

Já střídala hlučné nadšení se záchvaty melancholie. Ve škole jsem taktak prospívala. Hodně jsem se rvala, a tak mi přišli přezdívkou „komandantka“ nebo „komandantka Duarteová“ (díkybohu už mi aspoň neříkali Ibarurenová). Protože jsem musela kvůli špatným známám opakovat ročník, byla jsem najednou nejstarší ve třídě, tedy ta velká, ta silná, ta obdivovaná, ta, na niž žárlili, a ta, kterou nenáviděli. Vše v jednom. Měli ze mě

strach a zároveň jsem je přitahovala, dvě věci, které se mi líbily a které se skvěle doplňovaly. Dokonalé kleště. Ty jsem si opatrovala a využívala je po celý svůj život.

Je smutné, že jedovaté pomluvy dorazily až do Junínu. Byly horší než obyčejné zvěsti – lživé historky, šípy, které rychle zabíjely. Máma byla děvka z Los Toldos a její děti, děti téhle coury, byly stejné jako jejich necudná matka. Proto se mě většina spolužaček začala stranit. Matky jim poradily, aby mnou pohrdaly a držely se v bezpečné vzdálenosti. Ony byly ty svaté, já ta odpadlice. Proto pro mě bylo těžké získat kamarádky. Proto jsem nikdy nezapomněla na muka, která přináší život na okraji společnosti. Nebyla jsem nejošklivější, ani nejsurovější, ani nejsobečtější, ale byla jsem ta, na niž hleděly skrz prsty, jako bych je mohla nakazit nějakou nemocí.

Vůbec mi nešla matematika. Lépe řečeno, byla jsem v ní dočista mizerná a v ostatních předmětech hodně špatná. Ale zato jsem v porovnání s ostatními dobře recitovala. Naučila jsem se z paměti řadu romantických básní. Díky tomu zničehonic – nebo zázrakem – přišel první úspěch. Okamžitý úspěch. Schody, díky nimž jsem se dotkla nebe. Moje učitelka se rozhodla mě vzít do jiné třídy, aby se se mnou pochlubila (asi jí bylo líto, že nemám žádné kamarádky). Ostatním vyučujícím se můj projev líbil a začali mě brát s sebou do hodin. Tak jsem začala obcházet všechny třídy jako mladičká hvězda. Musela jsem se hodně přemáhat, když na mě občas někdo vrhl nenávistný pohled, protože mě měli za dceru děvky, a přemáhala jsem své pocity tím, že jsem recitovala s ještě větším zápalem. Špatně jsem vyslovovala a měnila verše, ale i tak se to líbilo. Srdce jsem mívala až v krku.

S jídlem roste chuť. Chtěla jsem recitovat pro širší obecenstvo, abych se pomstila těm, kteří na mě zahlíželi, jako by sami neměli jedinou vadu. Prosila jsem svou učitelku, aby mě posílala i na jiné školy. To se však ne-

stalo. Ale tehdy jsem se rozhodla, že ze mě bude filmová hvězda. Bylo to sice nezralé a tajné rozhodnutí, ale od samého počátku jsem byla přesvědčená, že to dokážu. Už v Los Toldos jsem vytvářela improvizované kulisy a hrála svým sestrám pohádky, které nám vyprávěla máma. Kromě toho jsme s Ermindou a Blankou chodily navštěvovat jednu ochrnutou paní, která nám dávala bonbony za to, že jsem jí zpívala. Dělalo jí to velkou radost. Tehdy jsem jí začala dokonce hrát divadlo. Převleky jsem vytvářela ze všeho, co bylo po ruce – kapesník sloužil jako šátek, co se nosí na venkově, nebo závoj arabské princezny, s talířem na hlavě jsem předstírala, že jsem dáma z vyšších vrstev, ze smetáku jsem udělala krále, s nímž jsem v jeho paláci tančila valčík. Ta napůl ochrnutá žena se někdy zvedla z kolečkového křesla a tancovala s námi. Bylo to úžasné, samou radostí se mi točila hlava. Když skončilo představení, tleskala a pak opět spokojeně a unaveně padla do křesla.

Při recitování jsem se cítila jako opravdová umělkyně. Tehdy byla slavná Norma Shearerová. Hltala jsem ji očima v junínském kině. Při každém promítání dávali tři filmy; se sestrou Ermindou jsme je zhlédly všechny a pak klopýtalý z kina s očima rudýma od pláče. Chodily jsme vždy v úterý, protože to bylo levnější a bylo tam víc kluků.

V neděli jsme se zase, jako dvě ostýchavé mladé dámy, procházely po hlavní ulici a čekaly na komplimenty, v nichž se mísila obscénnost s krutostí. Chlapci postávali na rozích, s nohou opřenou o zeď a s cigaretou v ruce. Netroufali si přiblížit se k nám. Jediné, čeho se odvážili, byly necudné poznámky. My jsme je jen klidně mýjely s pohledy zabořenými do špiček střevíců.

Mám na sebe zlost, že jsem potom mnohokrát lhalá, protože jsem se cítila bezmocná tvář v tvář předsudkům, které tehdy vládly a které ve velké části světa vládnou dodnes. Lhala jsem o místě, kde jsem se na-

rodila, o datu narození, o tom, kolik mi bylo let, když jsem přijela do Buenos Aires, lhala jsem o svém vztahu s Agustínem Magaldim. A to všechno jen proto, abych skryla svůj nemanželský původ a nepřiživovala fámy o tom, že mě zneužívali „synové oligarchů“. O panenství jsem přišla ve čtrnácti letech. Proto jsem trvala na tom, že do Buenos Aires jsem odjela, když mi bylo třináct. Abych tu skutečnost zamaskovala. Tuhle poslední lež jsem opakovala tak dlouho, že jsem ji dokonce napsala i do jednoho dopisu Perónovi. Jinými slovy, i já jsem se chovala jako zbabělec.

6

NA POLOOSTROVĚ VANE
JIŽNÍ VÍTR

Když nám pilot oznámil, že budeme přistávat na letišti Barajas, pomyslela jsem si: *Jaké krásné jméno!* Připomnělo mi starý balíček karet, které jsme měli v Junínu a s nimiž jsem se naučila hrát prší a dělat triky, které mi ale nikdy moc nešly. Než jsme začali klesat, uviděla jsem z okýnka několik dalších letadel. Jeden z pobočníků mi vysvětlil, že je to letka vzdušných sil, kterou tvoří čtyřicet válečných letounů, vyslaná na mou počest. *Můj bože! Jako bych byla samotným prezidentem,* říkala jsem si. Protáhla jsem si ledové a vlhké ruce. Zaskočilo mě to víc než obvykle. Příliš mnoho štěstí dokáže člověka také vyvést z rovnováhy. Měla bych si zvyknout na nově nabytou moc, vymazat z mysli minulé křivdy a pochopit, že se opravdu stal zázrak. Skutečný zázrak. Že už nejsem politováníhodná venkovanka. Prikázala jsem kadeřníkovi, aby mi upravil vlasy, a poslušný Julio Alcaraz ke mně přistoupil s kufříkem, v němž měl náčiní, parfémy a krémy. Požádala jsem asistentku o rtěnku, jediné líčidlo, které přísný otec Benítez povolil. Bylo půl deváté večer, venku bylo stále dobře vidět.

Letadlo se tvrdě dotklo země. Když zastavilo, rozeznula jsem si pás, vstala jsem a dvě asistentky mi uhladily kostýmek. Vydala jsem se ke dveřím. Byla jsem ještě v letadle, ale už jsem cítila ovace, které měly přijít. Vyšla jsem ven. Ocitla jsem se v záři reflektorů. Vylekalo mě to